

192041 - آیا قربانی کردن حیوان باردار جایز است؟

سوال

آیا جایز است که حیوان حامله را قربانی کنیم؟ و اگر جایز است، با جنین آن چکار کنیم؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولاً:

قربانی از شعائر اسلام است که بر اساس کتاب الله و سنت پیامبرش - صلی الله علیه وسلم - و اجماع مسلمانان مشروع است. در پاسخ شماره (36432) به بیان این مشروعیت پرداخته‌ایم.

درباره شروط قربانی فتوای شماره (36755) را ببینید.

ثانیاً:

علما درباره جواز قربانی کردن حیوان باردار اختلاف نظر دارند؛ جمهور این قربانی را جایز می‌دانند و باردار بودن حیوان را از جمله عیوب قربانی که مانع از پذیرش آن می‌شود ذکر نکرده‌اند. شافعیان اما با جمهور مخالفت کرده و باردار بودن را مانع از قربانی دانسته‌اند.

در دایره المعارف فقهی کویت (۲۸۱ / ۱۶) آمده است:

«جمهور فقها باردار بودن را عیب در قربانی ندانسته‌اند، بر خلاف شافعیان که تصریح به نادرست بودن قربانی آن کرده‌اند؛ زیرا بارداری باعث فساد درون شکم می‌شود و در نتیجه گوشت را تباه می‌سازد».

و در «حاشیه البجیرمی علی الخطیب» (۴ / ۳۳۵) که از کتب شافعیان است آمده است:

«قربانی باردار درست نیست، و این همان قول مورد اعتماد [یعنی در مذهب] است؛ زیرا حیوان باردار گوشتش کم می‌شود اما در زکات آن را کامل دانسته‌اند زیرا هدف در زکات نسل است نه گوشت خوب».

راجح آن است که حیوان باردار به عنوان قربانی جایز است، اگر مانع دیگری در آن نباشد.

شیخ محمد بن ابراهیم - رحمه الله - می‌گوید:

قربانی کردن گوسفند باردار درست است، همان‌طور که قربانی کردن غیر باردار درست است، اگر از عیب‌هایی که دربارهٔ قربانی ذکر شده سالم باشد» (فتاوی و رسائل الشیخ محمد بن ابراهیم: ۱۴۶ / ۶).

ثالثاً:

جنین اگر زنده بیرون آید قربانی شده و خورده می‌شود.

ابن قدامه در «المغنی» (۳۲۱ / ۹) می‌گوید: «پس اگر زنده بیرون آمد به شکلی که بتوان ذبحش کرد و ذبح نشود تا آن‌که بمیرد، حلال نیست. احمد می‌گوید: اگر زنده بیرون آید باید ذبح شود، زیرا یک جان [یک موجود زنده] دیگر است».

و اگر مرده بیرون آمد جمهور علما بر این رای هستند که آن نیز خورده می‌شود زیرا با ذبح مادرش حلال شده است.

ابوداؤد (۲۸۲۸) و ترمذی (۱۴۷۶) و ابن ماجه (۳۱۹۹) و احمد (۱۰۹۵۰) از ابوسعید از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت کرده است که فرمودند: «ذبح جنین همان ذبح مادرش است» ترمذی آن را صحیح دانسته و آلبانی در «صحیح الجامع» (۳۴۳۱) نیز آن را صحیح دانسته است.